

METSONLEHTIÄ

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) uutiskirje
Julkaisijat: Maa- ja metsätalousministeriö ja ympäristöministeriö

7/2006

6. 9. 2006

UUTTA TUTKITTUA TIETOA METSIEMME MONIMUOTOISUUDESTA

Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) tutkimusraportti on julkaistu. Lähes 400-sivuinen METSON jäljillä -kirja kokoaa yksiin kansiin yli 140 tutkijan tutkimustuloksia Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden turvaamisesta ja ohjauskeinoista. Keskeisiä tutkimusaiheita ovat olleet, millaisia ekologisia, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia eri suojelukeinoilla, mm. METSON uusilla keinoilla, on ollut. Kirja sisältää kahdeksan näitä osa-alueita käsittelevää lukua sekä yhteensä 75 tutkimustiivistelmää eri tutkimusryhmiltä Metsäntutkimuslaitoksesta, Suomen ympäristökeskuksesta, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskuksesta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksesta sekä Helsingin, Joensuun, Jyväskylän, Oulun ja Turun yliopistoista. METSON jäljillä -kirja on uusimman metsien monimuotoisuutta koskevan suomalaisen tutkimustiedon vankka tietopaketti.

Tutkimusraportti julkistettiin Monimuotoisuuden tutkimusohjelman (MOSSE) loppuseminaarissa Espoon Hanasaaressa 6.9.2006. Raportti tukee METSO-ohjelman seurantaa ja arviointia, joka valmistuu myöhemmin tänä vuonna.

Talousmetsien arvokkaat elinympäristöt auttavat osaa lajeista

Tutkimustulosten mukaan metsälain arvokkaiden elinympäristöjen merkitys lajiston monimuotoisuudelle vaihtelee elinympäristötyypistä ja lajiryhmästä toiseen. Arvokkaiden elinympäristöjen säästäminen on tehokkain keino luontaisesti pienialaisten elinympäristöjen, kuten lähteiden, lajiston monimuotoisuuden ylläpitämisessä. Kangasmetsien uhanalaisten lajien populaatioille pienialaisilla metsälakikohteilla ei näytä tämänhetkisen tutkimustiedon perusteella olevan erityistä merkitystä.

Säästetyt lahoppuut ja hakkuun jälkeen kuolleet säästöpuut ovat merkittävä elinympäristö monille lajeille, jotka ovat luonnonmetsissä sopeutuneet metsäpaloihin ja muihin luontaisiin häiriöihin. Nykyisiä säästöpuumääriä tulisi kuitenkin lisätä, jos kaikkien uhanalaisten, häiriöihin sopeutuneiden hyönteisten ja kasvien elinolosuhteet halutaan turvata.

METSON uudet keinot ja ennallistaminen toimivat

METSO-ohjelmassa kokeiltavien uusien keinojen ekologinen vaikuttavuus riippuu kohteiden laadusta ja määrästä. Tutkimustieto luonnonarvokaupan ekologisesta vaikuttavuudesta Satakunnassa osoittaa, että uusilla keinoilla on

AHTI KOTISARI

Rita Nisula inventoimassa epifyyttikäliä METSON luonnonarvokauppa-kohteella Satakunnassa.

saatavissa ekologisesti arvokkaita alueita suojelun piiriin. Sopimukseen päätyneiden kohteiden ekologinen arvo kuitenkin vaihteli paljon. Metsänomistajien halukkuus osallistua vapaaehtoiseen metsien suojelemaan uusilla keinoilla on varsin laajaa. Merkittäviä määriä

MIKKO KUUSINEN

Kangasvuokko on uhanalainen laji, joka kasvaa Etelä-Suomen kuivilla harjukankailla. Sen kasvupaikkahavainnot pyydetään ilmoittamaan alueellisten ympäristökeskusten yhteyshenkilölle.

metsiä voitaisiin saada suojelun piiriin tätä kautta.

Suojelualueverkon toimivuutta voidaan parantaa ennallistamalla suojelalueiden metsiä. Tutkimuksen mukaan riittävän puustoisten alojen polttaminen on tehokas ennallistamiskeino, jonka vaikutukset hyönteislajistoon ja maaperän siemenpankkilajistoon näkyvät välittömästi. Myös lahoppuun keinokeino tuottaminen on tärkeä ennallistamiskeino. Sen vaikutukset näkyvät kuitenkin vasta pitemmän ajan jälkeen.

Riittävätkö pienialaiset kohteet?

Jotkut tutkijat esittävät myös kritiikkiä pienialaisten kohteiden suojelun riittävydestä teoreettiselta pohjalta. Pienialaisten kohteiden muodostaman verkoston uskotaan kuitenkin kriittisissäkin katsannoissa voivan säilyttää joidenkin lajien elinvoimaisia kantoja suuremmalla alueella, jos verkoston tiheys olisi riittävän suuri. Nykykäytännön mukaan rajatut avainbiotoopit ovat kuitenkin tässä suhteessa kertaluokkaa liian pieniä ja muodostavat kertaluokkaa liian harvan verkoston, kritiikissä sanotaan.

Tulossa:

Marraskuu 2006: METSON seurannan ja arvioinnin loppuraportti

Suojelun aluetaloudelliset vaikutukset voivat olla merkittäviä

Vaikka mahdollisella suojelun lisäämisellä ei valtakunnan tasolla ole tutkimuksissa todettu olevan kovin merkittäviä taloudellisia vaikutuksia, aluetasolla tilanne voi olla toinen. Sen vuoksi paikallisten asukkaiden ja toimijoiden näkökulmien huomioiminen ja hyväksynnän saaminen suojelutoimille on tärkeää.

Lisätietoja:

vanhempi tutkija Paula Horne, Metsäntutkimuslaitos, p. 010 211 2220, 050 391 2220.

tutkija Terhi Koskela, Metsäntutkimuslaitos, p. 010 211 2124.

vanhempi tutkija Kimmo Syrjänen, Syke, p. 040 583 5747. projektipäällikkö Antti Otsamo, MMM, p. (09) 160 52805, 040 534 8098.

projektipäällikkö Mikko Kuusinen, YM, p. 160 39350, 050 345 0582.

Tutkimusraportti on ladattavissa pdf-osioina METSON verkkosivuilta osoitteesta www.mmm.fi/metso ->ASIAKIRJAT (musta palkki)

METSON verkkosivut: www.mmm.fi/metso tai www.ymparisto.fi/metso

YMPÄRISTÖMINISTERIÖ
MILJÖMINISTERIET
MINISTRY OF THE ENVIRONMENT

mmm.fi

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖ

UUTISKIRJEEN TUOTANTO JA TAITTO: AHTI KOTISAARI, GREEN SOLUTIONS